HOTĂRÂREA CURȚII (Camera întâi)

18 ianuarie 2007 *

În cauza C-229/05 P,

având ca obiect un recurs formulat în temeiul articolului 56 din Statutul Curții de Justiție, introdus la 9 mai 2005,

Osman Ocalan, în numele Kurdistan Workers' Party (PKK),

Serif Vanly, în numele Kurdistan National Congress (KNK),

reprezentați de domnul M. Muller, QC, de domnii E. Grieves și P. Moser, barristers, și de doamna J. G. Peirce, solicitor,

recurenți,

celelalte părți în proces fiind:

Consiliul Uniunii Europene, reprezentat de doamna E. Finnegan și de domnul M. Bishop, în calitate de agenți,

pârât în primă instanță,

* Limba de procedură: engleza.

Regatul Unit al Marii Britanii şi Irlandei de Nord, reprezentat de doamna R. Caudwell, în calitate de agent, cu domiciliul ales în Luxemburg,

Comisia Comunităţilor Europene,

intervenienţi în primă instanţă,

CURTEA (Camera întâi),

compusă din domnul P. Jann, preşedinte de cameră, domnii K. Lenaerts, E. Juhász, J. N. Cunha Rodrigues (raportor) şi M. Ilešič, judecători,

avocat general: doamna J. Kokott,
grefier: domnul J. Swedenborg, administrator,

având în vedere procedura scrisă şi în urma şedinţei din 14 septembrie 2006,

după ascultarea concluziilor avocatului general în şedinţa din 27 septembrie 2006,

pronunţă prezenta

Hotărâre

1 Prin recursul formulat, domnul Osman Ocalan, în numele Kurdistan Workers' Party (PKK) (Partidul Muncitorilor din Kurdistan), şi domnul Serif Vanly, în numele

Kurdistan National Congress (KNK) (Congresul Național din Kurdistan), solicită anularea ordonanței Tribunalului de Primă Instanță al Comunităților Europene din 15 februarie 2005, PKK și KNK/Consiliul, T-229/02, Rec., p. II-539 (denumită în continuare „ordonanța atacată"), prin care s-a respins ca inadmisibilă acțiunea având ca obiect anularea Deciziei 2002/334/CE a Consiliului din 2 mai 2002 de punere în aplicare a articolului 2 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 2580/2001 privind măsuri restrictive specifice îndreptate împotriva anumitor persoane și entități în vederea combaterii terorismului și de abrogare a Deciziei 2001/927/CE (JO L 116, p. 33) și a Deciziei 2002/460/CE a Consiliului din 17 iunie 2002 de punere în aplicare a articolului 2 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 2580/2001 privind măsuri restrictive specifice îndreptate împotriva anumitor persoane și entități în vederea combaterii terorismului și de abrogare a Deciziei 2002/334/CE (JO L 160, p. 26).

Cadrul juridic

Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale

2 Articolul 6, intitulat „Dreptul la un proces echitabil", din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950 (denumită în continuare „CEDO"), prevede:

„1. Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. Hotărârea trebuie să fie pronunțată în mod public, dar accesul în sala de ședințe poate fi interzis presei și publicului pe întreaga durată a procesului sau a unei părți a acestuia în interesul moralității, al ordinii publice ori al securității naționale într-o societate democratică, atunci

când interesele minorilor sau protecția vieții private a părților la proces o impun, sau în măsura considerată absolut necesară de către instanță atunci când, în împrejurări speciale, publicitatea ar fi de natură să aducă atingere intereselor justiției.

[...]"

3 Articolul 13 din CEDO, intitulat „Dreptul la un recurs efectiv", prevede:

„Orice persoană ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta convenție au fost încălcate are dreptul să se adreseze efectiv unei instanțe naționale, chiar și atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale."

4 Conform articolului 34 din CEDO, intitulat „Cereri individuale":

„Curtea [Europeană a Drepturilor Omului] poate fi sesizată printr-o cerere de către orice persoană fizică, orice organizație neguvernamentală sau de orice grup de particulari care se pretinde victimă a unei încălcări de către una dintre înaltele părți contractante a drepturilor recunoscute în convenție sau în protocoalele sale. Înaltele părți contractante se angajează să nu împiedice prin nicio măsură exercițiul eficace al acestui drept."

Dreptul comunitar

5 La 27 decembrie 2001, considerând că este necesară o acțiune a Comunității Europene în vederea aplicării Rezoluției 1373(2001) a Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite, Consiliul Uniunii Europene a adoptat Pozițiile comune 2001/930/PESC privind combaterea terorismului (JO L 344, p. 90, Ediție specială, 18/vol. 1, p. 175) și 2001/931/PESC privind aplicarea de măsuri specifice pentru combaterea terorismului (JO L 344, p. 93, Ediție specială, 18/vol. 1, p. 179).

6 Articolul 1 din Poziția comună 2001/931 prevede:

„(1) Prezenta poziție comună se aplică, în conformitate cu dispozițiile articolelor care urmează, persoanelor, grupurilor și entităților implicate în acte de terorism a căror listă este prevăzută în anexă.

[...]

(4) Lista din anexă este întocmită pe baza unor informații precise sau a unor elemente de dosar care arată că s-a luat o decizie de către o autoritate competentă față de persoanele, grupurile și entitățile vizate, fie că este vorba de inițierea unor cercetări sau a urmăririi penale pentru un act terorist ori de tentativa de a săvârși, de a participa la sau de a facilita un astfel de act, bazate pe probe sau indicii serioase și credibile, sau fie că este vorba de o condamnare pentru astfel de fapte. Persoanele, grupurile și entitățile identificate de Consiliul de Securitate al Organizației Națiunilor Unite ca având legătură cu terorismul și cu privire la care acesta a dispus sancțiuni pot fi incluse pe listă.

În sensul prezentului alineat, prin «autoritate competentă» se înțelege o autoritate judiciară sau, în cazul în care autoritățile judiciare nu au nicio competență în domeniul reglementat de prezentul alineat, o autoritate competentă echivalentă în acest domeniu.

(5) Consiliul procedează astfel încât numele persoanelor fizice sau juridice, ale grupurilor sau entităților enumerate în anexă să fie însoțite de elemente suficiente pentru a permite identificarea precisă a persoanelor fizice, a persoanelor juridice, a entităților sau organismelor, ceea ce va facilita scoaterea din cauză a acelora care au nume identice sau asemănătoare.

(6) Numele persoanelor și ale entităților incluse pe lista din anexă vor face obiectul unei revizuiri la intervale regulate, cel puțin o dată pe semestru, pentru a se asigura că menținerea lor pe listă rămâne justificată."

7 Articolul 2 din Poziția comună 2001/931 prevede:

„Comunitatea Europeană, acționând în limitele competențelor pe care i le conferă Tratatul de instituire a Comunității Europene, ordonă înghețarea fondurilor și a altor active financiare sau resurse economice ale persoanelor, grupurilor și entităților a căror listă este prevăzută în anexă."

8 La 27 decembrie 2001, Consiliul a adoptat Regulamentul (CE) nr. 2580/2001 privind măsuri restrictive specifice îndreptate împotriva anumitor persoane și entități în vederea combaterii terorismului (JO L 344, p. 70, Ediție specială, 18/vol. 1, p. 169).

9 Conform articolului 2 din acest regulament:

„(1) Cu excepția derogărilor autorizate în temeiul articolelor 5 și 6:

(a) se îngheață toate fondurile, alte active financiare și resurse economice care aparțin, se află în posesia sau sunt deținute de o persoană fizică sau juridică, grup sau entitate inclusă pe lista menționată la alineatul (3);

(b) fondurile, alte active financiare și resurse economice nu se pun, direct sau indirect, la dispoziția unei persoane fizice sau juridice, unui grup sau unei entități incluse pe lista menționată la alineatul (3) și nici nu pot fi utilizate în beneficiul acestora.

(2) Cu excepția derogărilor autorizate în temeiul articolelor 5 și 6, se interzice furnizarea de servicii financiare către sau în beneficiul persoanelor fizice sau juridice, grupurilor sau entităților incluse pe lista menționată la alineatul (3).

(3) Consiliul, hotărând în unanimitate, stabilește, revizuiește și modifică lista persoanelor, grupurilor și entităților cărora li se aplică prezentul regulament, în conformitate cu dispozițiile articolului 1 alineatele (4), (5) și (6) din Poziția comună 2001/931/PESC. Această listă enumeră:

(i) persoanele fizice care săvârșesc sau încearcă să săvârșească un act de terorism, participă la un astfel de act sau facilitează săvârșirea acestuia;

(ii) persoanele juridice, grupurile sau entităţile care săvârşesc sau încearcă să săvârşească un act de terorism, participă la un astfel de act sau facilitează săvârşirea acestuia;

(iii) persoanele juridice, grupurile sau entităţile deţinute sau controlate de una sau mai multe persoane fizice sau juridice, grupuri sau entităţi menţionate la punctele (i) şi (ii) sau

(iv) persoanele fizice sau juridice, grupurile sau entităţile care acţionează în numele sau la ordinul uneia sau mai multor persoane fizice sau juridice, grupuri sau entităţi menţionate la punctele (i) şi (ii)."

Istoricul cauzei

10 Ordonanţa atacată cuprinde următoarele constatări:

„1 Din dosar rezultă că [PKK] a fost constituit în 1978 şi a început o luptă armată împotriva guvernului turc, în scopul recunoaşterii dreptului kurzilor la autodeterminare. Conform mărturiei scrise a domnului [Osman] Ocalan, în iulie 1999, PKK ar fi declarat un armistiţiu unilateral, sub rezerva dreptului la autoapărare. Conform aceleiaşi mărturii, pentru a reflecta această reorientare, în aprilie 2002, congresul PKK ar fi decis ca «toate activităţile exercitate sub numele de „PKK" să înceteze la 4 aprilie 2002 şi toate activităţile desfăşurate în numele PKK să fie considerate nelegitime» (anexa 2 la cerere, punctul 16). O nouă grupare, Kongreya AzadÓ š Demokrasiya Kurdistan (Congresul pentru Libertate şi Democraţie în Kurdistan — KADEK), a fost constituită în scopul îndeplinirii pe cale democratică a obiectivelor politice în numele minorităţii kurde. Domnul [Abdullah] Ocalan a fost numit preşedinte al KADEK.

2 [KNK] este o federație compusă din aproximativ treizeci de organizații. KNK are ca obiectiv «întărirea unității și a cooperării kurzilor în toate părțile Kurdistanului și sprijinirea luptei lor în lumina intereselor superioare ale națiunii kurde» (articolul 7 litera A din carta constitutivă a KNK). Conform mărturiei scrise a domnului [Serif] Vanly, președinte al KNK, conducătorul onorific al PKK s-a aflat printre cei care au favorizat crearea KNK. PKK a fost membru al KNK, iar membrii individuali ai PKK finanțau parțial KNK."

11 La 2 mai 2002, Consiliul a adoptat Decizia 2002/334. Această decizie a adăugat PKK pe lista prevăzută de articolul 2 alineatul (3) din Regulamentul nr. 2580/2001 (denumită în continuare „lista în litigiu").

12 Prin cererea înregistrată sub numărul T-206/02, KNK a introdus o acțiune în anulare împotriva Deciziei 2002/334. Tribunalul a respins această acțiune ca fiind inadmisibilă prin ordonanța din 15 februarie 2005. Această ordonanță nu a făcut obiectul unui recurs.

13 La 17 iunie 2002, Consiliul a adoptat Decizia 2002/460. Această decizie a menținut PKK pe lista în litigiu. Ulterior, această listă a fost actualizată prin diverse decizii ale Consiliului.

Procedura în fața Tribunalului

14 Prin cererea depusă la grefa Tribunalului la 31 iulie 2002, PKK, reprezentat de domnul Osman Ocalan, și KNK, reprezentat de domnul Serif Vanly, au introdus o acțiune în anulare împotriva Deciziei 2002/334 și a Deciziei 2002/460. Această acțiune a fost înregistrată sub numărul T-229/02.

15 Această cerere a fost însoțită de un mandat în numele PKK, redactat astfel:

„Prin prezenta, subsemnatul, Osman Ocalan, fost membru al organizației cunoscute anterior sub numele de PKK și în numele acesteia, îi împuternicesc pe

Mark Muller, avocat din 10-11 Gray's Inn Square,

Edward Grieves, avocat din 10-11 Gray's Inn Square,

Gareth Pierce, asociat în cadrul cabinetului de avocați Birnberg Pierce,

pentru a introduce și a continua o acțiune în fața Tribunalului de Primă Instanță al Comunităților Europene vizând anularea Deciziei 2002/334 și a Regulamentului nr. 2580/2001 și pentru a întreprinde orice alt demers în acest scop, inclusiv pentru a delega orice problemă unei alte persoane, pentru a solicita măsuri provizorii și pentru a formula orice recurs care se dovedește necesar în fața Curții de Justiție a Comunităților Europene."

16 Prin actul depus la 27 noiembrie 2002, Consiliul a ridicat o excepție de inadmisibilitate în temeiul articolului 114 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Tribunalului. S-a admis intervenția Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord și a Comisiei Comunităților Europene în susținerea Consiliului. Comisia a depus observații privind excepția de inadmisibilitate. Regatul Unit a renunțat la această posibilitate.

17 Prin ordonanța atacată, pronunțându-se asupra acestei excepții de inadmisibilitate, Tribunalul a respins acțiunea respectivă ca fiind inadmisibilă.

Ordonanța atacată

18 În ceea ce privește acțiunea introdusă de domnul Osman Ocalan în numele PKK, Tribunalul a decis că aceasta este inadmisibilă pentru următoarele motive:

„27 În primul rând, se impune constatarea că PKK trebuie considerat ca fiind vizat direct și individual de Deciziile [2002/334 și 2002/460], dat fiind că figurează nominal în conținutul lor.

28 Apoi, trebuie precizat că normele aplicabile admisibilității unei acțiuni în anulare în ceea ce privește o persoană care figurează pe lista în litigiu – respectiv lista persoanelor, grupurilor și entităților cărora li se aplică măsuri restrictive în vederea combaterii terorismului – trebuie interpretate în funcție de circumstanțele cauzei. Într-adevăr, mai ales în ceea ce privește aceste grupuri sau entități, se poate întâmpla ca acestea să nu aibă o existență legală sau să nu fie în măsură să respecte normele juridice care se aplică în mod normal persoanelor juridice. Prin urmare, un formalism excesiv ar însemna în unele cazuri negarea oricărei posibilități de a introduce o acțiune în anulare, în ciuda faptului că aceste grupuri și entități au făcut obiectul unor măsuri restrictive comunitare.

[...]

32 Conform principiilor care rezultă din punctul 28 de mai sus, domnul [Osman] Ocalan, persoană fizică, este îndreptăţit să demonstreze prin orice mijloc de probă că acţionează legal în numele persoanei juridice PKK, al cărei reprezentant se pretinde. Totuşi, aceste dovezi trebuie cel puţin să indice că PKK avea cu adevărat intenţia de a introduce această acţiune şi că nu a reprezentat un instrument de care s-a folosit un terţ, chiar dacă acesta ar fi, în anumite cazuri, unul dintre membrii săi.

33 De asemenea, trebuie precizat că, în cadrul analizei admisibilităţii prezentei acţiuni, Tribunalului nu îi revine atribuţia de a se pronunţa în privinţa realităţii existenţei PKK. Întrebarea care se pune în cadrul acestei analize este doar aceea dacă domnul [Osman] Ocalan are calitatea de a introduce o acţiune în numele PKK.

34 În primul rând, trebuie observat că acţiunea este introdusă în mod formal de către domnul [Osman] Ocalan, în numele («on behalf») PKK.

35 În al doilea rând, se impune constatarea că reclamanţii afirmă cu tărie că PKK a fost dizolvat în aprilie 2002. În plus, conform mărturiei domnului [Osman] Ocalan, anexată cererii, odată cu pronunţarea dizolvării, congresul PKK ar fi adoptat şi declaraţia conform căreia «toate activităţile desfăşurate în numele PKK [vor fi pe viitor] considerate nelegitime».

36 În al treilea rând, trebuie constatat că nicăieri în înscrisurile reclamanţilor domnul [Osman] Ocalan nu este menţionat altfel decât ca reprezentant al PKK. În special, nu s-a pretins niciodată că ar putea avea vreun interes personal în anularea Deciziilor [2002/334 şi 2002/460].

37 Departe de a demonstra capacitatea juridică a domnului [Osman] Ocalan de a reprezenta PKK, reclamanții afirmă, dimpotrivă, că acesta din urmă nu mai există. Or, este imposibil de admis că o persoană juridică dispărută, chiar dacă ar fi considerată astfel, poate desemna în mod valabil un reprezentant.

38 Imposibilitatea de a accepta că domnul [Osman] Ocalan reprezintă în mod valabil PKK este întărită și de propria mărturie a acestuia, conform căreia orice acțiune în numele PKK ar fi nelegitimă începând cu luna aprilie 2002. Din perspectiva acestei mărturii, acțiunea pe care domnul [Osman] Ocalan pretinde că o desfășoară în numele PKK a fost declarată nelegitimă chiar de către mandantul acestuia.

39 Prin urmare, reclamanții pun Tribunalul în fața situației paradoxale în care persoana fizică care ar trebui să reprezinte o persoană juridică nu numai că este în imposibilitatea de a demonstra că poate să o reprezinte în mod valabil ci, în plus, expune și motivele pentru care nu o poate reprezenta.

40 În ceea ce privește argumentul reclamanților întemeiat pe inexistența altor căi de atac, acesta nu poate justifica admiterea acțiunii oricărei persoane care dorește să apere interesele unui terț.

41 Tribunalul trebuie, prin urmare, să constate că domnul [Osman] Ocalan a introdus o acțiune din proprie inițiativă în numele PKK. Prin urmare, acțiunea formulată de domnul [Osman] Ocalan în numele PKK este inadmisibilă."

19 În ceea ce privește acțiunea introdusă de domnul Serif Vanly în numele KNK, Tribunalul a considerat că este inadmisibilă pentru următoarele motive:

„43 [...] KNK a atacat deja Decizia 2002/334 prin acțiunea înregistrată sub numărul T-206/02. Prin urmare, datorită identității de obiect, cauză și părți, prezenta acțiune, în măsura în care KNK o îndreaptă împotriva Deciziei 2002/334, este inadmisibilă din cauza excepției de litispendență.

[...]

45 În ceea ce privește acțiunea introdusă de KNK împotriva Deciziei 2002/460, dintr-o jurisprudență constantă rezultă că o asociație constituită în scopul promovării intereselor colective ale unei categorii de justițiabili nu poate fi considerată ca fiind vizată individual, în sensul articolului 230 al patrulea paragraf CE, de un act care afectează interesele generale ale acestei categorii și, prin urmare, nu poate introduce o acțiune în anulare atunci când membrii săi nu pot să o facă cu titlu individual (hotărârea Curții din 14 decembrie 1962, Fédération nationale de la boucherie en gros et du commerce en gros des viandes și alții/Consiliul, 19/62-22/62, Rec., p. 943, 960, și hotărârea Tribunalului din 21 martie 2001 Hamburger Hafen- und Lagerhaus și alții/Comisia, T-69/96, Rec., p. II-1037, punctul 49).

46 În speță, trebuie să se constate că, în conformitate cu articolul 7 litera A din carta constitutivă a KNK, acesta are ca misiune întărirea unității și a cooperării kurzilor în toate părțile Kurdistanului și sprijinirea luptei lor în lumina intereselor superioare ale națiunii kurde. KNK trebuie, așadar, considerat ca fiind o asociație constituită în scopul promovării intereselor colective ale unei categorii de justițiabili.

47 Această concluzie mai este demonstrată și de argumentul reclamanților conform căruia înscrierea PKK are «efecte demoralizante» asupra capacității KNK de a urma acest obiectiv. În temeiul jurisprudenței amintite mai sus, KNK nu poate fi vizat în această calitate în mod individual.

48 În continuare, trebuie să se verifice aptitudinea KNK de a se prevala de faptul că unul sau mai mulți membri ai săi ar putea introduce în mod valabil o acțiune în anulare împotriva Deciziei [2002/460].

49 În ceea ce privește PKK, trebuie constatat că reclamanții, prin faptul că pretind că acesta nu mai există, recunosc cel puțin că PKK nu mai este membru al KNK. În această privință, nu se poate accepta ca fosta apartenență a unei persoane la o asociație să îi permită acesteia din urmă să se prevaleze de eventuala acțiune a acestei persoane. Într-adevăr, a accepta un astfel de raționament ar însemna să i se ofere unei asociații un fel de drept perpetuu la acțiune, și aceasta în ciuda faptului că această asociație nu mai poate pretinde că reprezintă interesele fostului său membru.

50 În ceea ce privește KADEK, reclamanții invocă în esență faptul că acesta, potențial membru al KNK, ar fi afectat de Decizia 2002/460 până într-acolo încât nu poate adera la KNK. Presupunând că acțiunea KADEK împotriva Deciziei 2002/460 ar fi fost admisibilă la data introducerii prezentei acțiuni, ceea ce pare posibil, mai ales dacă acesta putea fi considerat succesorul în drept și/sau în fapt al PKK, KNK nu se poate prevala de apartenența KADEK la organizația sa, pentru că acesta nu face parte din ea.

51 Reclamanții susțin în final că atât KNK, cât și membrii săi în general sunt vizați individual, întrucât activitățile lor ar fi limitate din cauza temerii de a nu le fi înghețate activele în cazul colaborării cu o entitate înscrisă pe lista în litigiu. Trebuie amintit în această privință că interdicția impusă de Decizia [2002/460] de a pune fonduri la dispoziția PKK are o aplicabilitate generală, dat fiind că se

adresează tuturor subiecților de drept ai Comunității Europene. Astfel, Decizia [2002/460] se aplică unor situații determinate în mod obiectiv și produce efecte juridice față de categorii de persoane avute în vedere în mod general și abstract (a se vedea în acest sens hotărârea Curții din 6 octombrie 1982, Alusuisse Italia/Consiliul și Comisia, 307/81, Rec., p. 3463, punctul 9).

52 Trebuie amintit că o persoană fizică sau juridică nu poate pretinde că este vizată individual de un act cu aplicabilitate generală decât dacă este afectată din cauza unor calități care îi sunt specifice sau din cauza unei situații de fapt care o individualizează în raport cu orice altă persoană (hotărârea Curții din 15 iulie 1963, Plaumann/Comisia, 25/62, Rec., p. 197, 223, și hotărârea Tribunalului din 27 aprilie 1995, CCE de Vittel și alții/Comisia, T-12/93, Rec., p. II-1247, punctul 36). Or, KNK și membrii săi sunt obligați să respecte interdicția impusă de Decizia [2002/460] în ceea ce privește PKK la fel ca orice altă persoană de pe teritoriul Comunității. Faptul că, date fiind opiniile lor politice, KNK și membrii săi resimt efectele acestei interdicții în mai mare măsură decât alții nu este de natură să îi diferențieze față de orice altă persoană de pe teritoriul Comunității. Într-adevăr, faptul că un act de aplicabilitate generală poate avea efecte concrete diferite pentru diverșii subiecți de drept cărora li se aplică nu este de natură să îi individualizeze în raport cu toate celelalte persoane vizate, dacă acest act se aplică pe baza unei situații determinate în mod obiectiv (a se vedea hotărârea Tribunalului din 22 februarie 2000, ACAV și alții/Consiliul, T-138/98, Rec., p. II-341, punctul 66 și jurisprudența citată).

[...]

56 Întrucât KNK nu poate să se prevaleze de faptul că unul dintre membrii săi este îndreptățit să introducă o acțiune în anulare împotriva Deciziei [2002/460], trebuie apreciat că acesta nu este vizat individual de respectiva decizie.

57 Prin urmare, acțiunea este inadmisibilă în măsura în care este introdusă de KNK împotriva Deciziei 2002/460."

Procedura în fața Curții și concluziile părților

20 Prin cererea depusă la grefa Curții la 9 mai 2005, domnul Osman Ocalan, în numele PKK, și domnul Serif Vanly, în numele KNK, au introdus un recurs împotriva ordonanței atacate. Ei solicită Curții anularea respectivei ordonanțe și declararea ca admisibilă a acțiunii introduse de domnul Osman Ocalan în numele PKK și de domnul Serif Vanly în numele KNK, precum și obligarea Consiliului la plata cheltuielilor de judecată corespunzătoare procedurii privind admisibilitatea.

21 Recurenții prezintă, ca anexă la recurs, o declarație făcută la 9 mai 2005 de domnul Mark Muller, unul dintre avocații care îi reprezintă în cadrul acestei proceduri, redactată după cum urmează:

„1. Subsemnatul, Mark Muller, confirm prin prezenta că îl reprezint pe Abdullah Ocalan în cadrul unei proceduri aflate pe rolul Curții Europene a Drepturilor Omului.

2. De-a lungul acestei proceduri l-am vizitat în mod repetat pe domnul [Abdullah] Ocalan în închisoarea de pe insula Imrali din Turcia. Confirm că, înaintea introducerii acestei acțiuni în fața Tribunalului de Primă Instanță, domnul [Abdullah] Ocalan m-a însărcinat să contest proscrierea PKK în Europa. În plus, am avut ocazia să întâlnesc în Europa și alți înalți reprezentanți ai PKK și ai organizației care afirmă că este succesoarea acestuia, KADEK. Din nou, am fost însărcinat să continui această acțiune.

3. În vederea respectării Regulamentului de procedură al Tribunalului, am solicitat obținerea unui mandat din partea domnului Osman Ocalan, care era la momentul respectiv un înalt reprezentant atât al organizației cunoscute anterior sub numele de PKK, cât și al KADEK.

4. Dacă Tribunalul ar fi cerut lămuriri asupra acestui aspect, aș fi luat imediat măsuri în scopul obținerii tuturor dovezilor necesare pentru confirmarea afirmațiilor sus-menționate. Nu am considerat necesar acest demers deoarece Tribunalul acceptase mandatul prezentat și comunicase cererea pârâtului."

22 Consiliul solicită Curții respingerea recursului celor doi recurenți ca fiind inadmisibil sau, în subsidiar, respingerea acestuia ca nefondat, trimiterea cauzei Tribunalului, dacă este cazul, și obligarea recurenților la plata cheltuielilor de judecată.

23 Comisia și Regatul Unit, intervenienți în primă instanță, nu au prezentat observații scrise.

Cu privire la recurs

Cu privire la admisibilitatea acțiunii introduse de domnul Osman Ocalan în numele PKK

24 Domnul Osman Ocalan, în numele PKK (denumit în continuare „primul recurent"), dezvoltă șapte motive în susținerea recursului pe care l-a introdus. În primul rând, se impune analiza celui de al patrulea motiv.

Cu privire la al patrulea motiv

— Argumentele părților

25 Prin cel de al patrulea motiv, primul recurent arată că Tribunalul a denaturat elementele de probă pe care acesta le-a prezentat cu privire la dizolvarea PKK. O lectură atentă a declarației domnului Osman Ocalan prezentate Tribunalului nu ar permite să se ajungă la concluzia că PKK a fost dizolvat din toate punctele de vedere, pierzând inclusiv posibilitatea de a contesta proscrierea sa. Dimpotrivă, domnul Osman Ocalan a făcut aluzie sistematic în declarație la menținerea existenței PKK și la crearea de către acesta a unei organizații aliate, KADEK. Prin urmare, Tribunalul ar fi interpretat greșit elementele de probă referitoare la dizolvarea PKK și la existența sa.

26 Consiliul susține, în principal, că al patrulea motiv este inadmisibil pentru că, pe de o parte, constă în repetarea argumentelor prezentate în primă instanță și, pe de altă parte, privește o constatare de fapt a Tribunalului, respectiv aceea că PKK nu a putut să îl desemneze în mod valabil pe domnul Osman Ocalan ca reprezentant al său în cadrul procedurii în primă instanță.

27 În subsidiar, Consiliul susține că acest motiv este vădit neîntemeiat.

28 Mai întâi, Tribunalul ar fi arătat în mod expres că nu îi revine atribuția de a se pronunța asupra realității existenței PKK (punctul 33 din ordonanța atacată). Întrebarea la care Tribunalul a răspuns negativ ar fi fost doar aceea dacă domnul Osman Ocalan avea calitatea de a introduce o acțiune în numele PKK.

29 Cei care au precizat că PKK a fost dizolvat oficial ar fi recurenții înșiși. Punctul 16 din declarația domnului Osman Ocalan anexată la cererea din primă instanță ar indica în mod clar că toate activitățile desfășurate în numele PKK vor fi considerate nelegitime începând cu 4 aprilie 2002.

30 Apoi, susținerile primului recurent ar fi neclare în multe privințe. De exemplu, la punctul 25 al recursului se precizează că domnul Osman Ocalan introduce acțiunea în numele unei organizații care continuă să existe și care se numise până atunci PKK. Această declarație ar lăsa să se înțeleagă că acțiunea este introdusă de fapt în numele unei alte organizații, nenumită, care nu mai este însuși PKK. Totuși, cererea nu ar indica despre care altă organizație ar putea fi vorba.

31 În sfârșit, Tribunalul ar fi efectuat o analiză detaliată a argumentelor prezentate de către reclamanți. Potrivit Consiliului, concluzia la care a ajuns Tribunalul la punctele 37-41 din ordonanța atacată, conform căreia PKK nu putea desemna în mod valabil un reprezentant, este justificată ținând cont de elementele de probă de care acesta dispunea și susține că primul recurent nu a invocat în cadrul prezentului recurs niciun argument nou care ar putea pune la îndoială această concluzie.

— Aprecierea Curții

32 Conform jurisprudenței Curții, un recurs este inadmisibil dacă, fără să cuprindă cel puțin o argumentare care să identifice în mod specific eroarea de drept care viciază decizia atacată, se limitează la a repeta sau a reproduce textual motivele și argumentele care au fost deja prezentate în fața Tribunalului. În schimb, dacă un reclamant contestă interpretarea sau aplicarea dreptului comunitar de către Tribunal, aspectele de drept analizate în primă instanță pot fi rediscutate în cadrul procedurii de recurs. Într-adevăr, dacă un reclamant nu ar putea să se bazeze astfel

în recurs pe motive și argumente utilizate deja în fața Tribunalului, procedura respectivă ar fi lipsită de o parte din sensul său (a se vedea în acest sens hotărârea din 22 iunie 2006, Storck/OAPI, C-25/05 P, Rec., p. I-5719, punctele 47 și 48 și jurisprudența citată).

33 Prin cel de al patrulea motiv, se pretinde că Tribunalul a greșit declarând că domnul Osman Ocalan a arătat incapacitatea PKK de a introduce o acțiune. Acest motiv cuprinde o critică detaliată a ordonanței atacate. În plus, el vizează o constatare făcută de Tribunal în ordonanța atacată, astfel încât nu a putut fi prezentat în fața acestuia.

34 În aceste condiții, argumentul Consiliului prin care se solicită respingerea celui de al patrulea motiv pentru că reprezintă o repetare a susținerilor din primă instanță este neîntemeiat și, prin urmare, trebuie respins.

35 În ceea ce privește argumentul Consiliului conform căruia cel de al patrulea motiv este inadmisibil pentru că vizează o constatare de fapt a Tribunalului, trebuie amintit că, în conformitate cu jurisprudența Curții, în stadiul recursului sunt admisibile obiecțiile care privesc stabilirea situației de fapt și aprecierea acesteia în decizia atacată dacă recurentul susține că Tribunalul a făcut constatări a căror inexactitate materială rezultă din înscrisurile dosarului sau că a denaturat elementele de probă prezentate (hotărârea din 24 octombrie 2002, Aéroports de Paris/Comisia, C-82/01 P, Rec., p. I-9297, punctul 56). Or, acesta este cazul în speță.

36 Prin urmare, motivul este admisibil.

37 În ceea ce privește fondul, trebuie analizat dacă Tribunalul a denaturat elementele de probă. După cum a arătat avocatul general la punctul 42 din concluziile sale, o astfel de denaturare are loc dacă, fără a recuge la noi elemente de probă, aprecierea elementelor de probă existente apare ca fiind vădit greșită (a se vedea în acest sens hotărârea din 6 aprilie 2006, General Motors/Comisia, C-551/03 P, Rec., p. I-3173, punctul 54).

38 În lumina acestui criteriu, trebuie indicat că elementele de probă prezentate Tribunalului privind existența PKK includ declarația domnului Osman Ocalan, anexată cererii introductive în primă instanță, mandatul dat de domnul Osman Ocalan avocaților pentru reprezentarea primului reclamant, luările de poziție ale Consiliului și declarația domnului Serif Vanly, de asemenea anexată cererii introductive în primă instanță.

39 În primul rând, în ceea ce privește declarația domnului Osman Ocalan, acesta arată la punctul 1 că „PKK a fost și rămâne o organizație politică de importanță centrală pentru poporul kurd".

40 La punctul 11 din aceeași declarație, domnul Osman Ocalan afirmă:

„În iulie 1999, PKK a declarat un armistițiu unilateral. Scopul lui a fost acela de a avansa către o soluționare democratică și pașnică a problemei drepturilor kurzilor. PKK a declarat că toate activitățile de gherilă vor înceta până la noi ordine."

41 Punctele 15-19 din aceeași declarație sunt redactate după cum urmează:

„15. [Al optulea congres al PKK, care a avut loc între 4 și 10 aprilie 2002] a descris PKK ca fiind numele simbolic al mișcării «Apoist» [«Apo» fiind un termen utilizat pentru a-l desemna pe Abdullah Ocalan] în timpul perioadei de conștientizare a cauzei naționale și al rezistenței kurde. De asemenea, acest congres a declarat că PKK simbolizează spiritul național, conștiința și identitatea kurzilor.

16. În scopul reflectării transformărilor majore ale PKK, acest congres a hotărât ca toate activitățile exercitate sub numele de «PKK» să înceteze la 4 aprilie 2002, iar toate activitățile desfășurate în numele PKK să fie considerate nelegitime.

17. Acest congres a hotărât să continue proiectele care au fost întreprinse în mod planificat de la armistițiul [din 1999] și după desfășurarea celui de al șaptelea congres [«Proiectul pentru pace» care cuprinde poziția PKK, astfel cum a fost adoptată la al șaptelea congres din 10 ianuarie 2000, este anexat la prezenta declarație.]

18. A fost adoptată o nouă constituție care modifica structura și organizarea PKK și expunea strategia mișcării Apoist. O organizație de coordonare trebuia să reunească diferitele organizații care urmau să fie create în părți ale Kurdistanului și în țările vecine. Prin urmare, s-a decis înființarea [KADEK].

19. A fost ales un nou comitet de administrare și Abdullah Ocalan a fost ales președinte al KADEK."

42 Mai degrabă decât să pronunțe dizolvarea PKK, acest text pare să afirme că PKK a abandonat în mod progresiv mijloacele de acțiune violente în favoarea altor mijloace. Domnul Osman Ocalan arată în special faptul că PKK a declarat un armistițiu unilateral în iulie 1999, a participat la un „proiect pentru pace" în cursul celui de al șaptelea congres, desfășurat la 10 ianuarie 2000, și a hotărât, în cursul celui de al optulea congres, desfășurat între 4 și 10 aprilie 2002, să înceteze „toate activitățile" începând cu 4 aprilie 2002. Citite în context, cuvintele „toate activitățile" s-ar putea referi doar la renunțarea, de către PKK, la toate activitățile sale violente.

43 În orice caz, de la punctele 18 și 19 din declarația domnului Osman Ocalan rezultă că structura și organizarea PKK au fost doar modificate și că PKK și-a continuat existența sub numele de KADEK, prezidat în continuare de domnul Abdullah Ocalan.

44 De asemenea, cuvântul „rămâne" folosit la punctul 1 din respectiva declarație indică faptul că PKK continuă să existe.

45 În orice caz, domnul Osman Ocalan nu afirmă nicăieri în declarația sa în mod expres că al optulea congres al PKK a pronunțat dizolvarea acestuia.

46 Prin urmare, privită în ansamblu, această declarație nu se poate interpreta în mod rezonabil în sensul că ar afirma dizolvarea completă a PKK.

47 În al doilea rând, în ceea ce privește mandatul dat avocaților pentru reprezentarea primului recurent, domnul Osman Ocalan precizează în conținutul acestuia că acționează „în numele organizației cunoscute anterior sub numele de PKK" („on behalf of the organisation formerly known as the PKK"). Or, această mențiune indică doar o schimbare de nume, și nu dizolvarea PKK.

48 În al treilea rând, în ceea ce privește luările de poziție ale Consiliului, rezultă că, începând cu 2 aprilie 2004, deciziile care au înlocuit în mod succesiv Deciziile 2002/334 și 2002/460 desemnează PKK drept „Partidul muncitorilor din Kurdistan (PKK) (alias KADEK, alias KONGRA-GEL)" [a se vedea în special Decizia 2004/306/CE a Consiliului din 2 aprilie 2004 de punere în aplicare a articolului 2 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 2580/2001 privind măsuri restrictive specifice îndreptate împotriva anumitor persoane și entități în vederea combaterii terorismului și de abrogare a Deciziei 2003/902/CE (JO L 99, p. 28)]. Prin urmare, Consiliul consideră că PKK continuă să existe, dar sub alte nume.

49 În sfârșit, în ceea ce privește declarația domnului Serif Vanly, președinte al KNK, anexată la cererea introductivă în primă instanță, acesta evocă într-adevăr dizolvarea PKK, dar în următorul context:

„De la crearea KNK, PKK a fost o organizație membră a acestuia. PKK a fost vârful de lance al creării KNK și de atunci a fost o forță motrice esențială în cadrul KNK, scopurile și obiectivele sale fiind aliniate cu cele ale KNK. PKK nu mai este un membru oficial al KNK după dizolvarea sa în aprilie 2002. Totuși, organizația născută din PKK, KADEK, solicită să adere la KNK. Președintele de onoare al KNK rămâne domnul Abdullah Ocalan."

50 Or, acest pasaj nu duce automat la concluzia că PKK și-a încetat complet existența în aprilie 2002. Într-adevăr, textul citit în integralitate sugerează mai degrabă că PKK și-a menținut o oarecare existență după această dată, într-o formă reorganizată și sub alt nume. Așadar, declarația domnului Serif Vanly nu contrazice celelalte elemente de probă care tocmai au fost analizate.

51 Prin urmare, constatarea de la punctul 35 din ordonanța atacată potrivit căreia „conform mărturiei domnului [Osman] Ocalan, anexată cererii, congresul PKK [a] pronunțat dizolvarea sa" este inexactă și contrară termenilor declarației domnului Osman Ocalan la care se referă această constatare.

52 De asemenea, formularea de la punctul 37 din ordonanța atacată potrivit căreia „departe de a demonstra capacitatea juridică a domnului [Osman] Ocalan de a reprezenta PKK, reclamanții afirmă, dimpotrivă, că acesta din urmă nu mai există" nu este conformă cu elementele de probă pe care Tribunalul le avea la dispoziție.

53 Constatările de fapt prezentate la punctele 35 și 37 din ordonanța atacată sunt, prin urmare, inexacte și constituie o denaturare a elementelor de probă pe care Tribunalul le avea la dispoziție. Rezultă că al patrulea motiv este întemeiat.

54 Urmează ca ordonanța atacată să fie anulată în măsura în care declară inadmisibilă acțiunea primului recurent, fără a fi nevoie să se analizeze celelalte motive invocate de acesta.

Cu privire la admisibilitatea acțiunii introduse de domnul Serif Vanly în numele KNK

55 Domnul Serif Vanly, în numele KNK (denumit în continuare „al doilea recurent"), dezvoltă două motive în susținerea recursului pe care l-a declarat (al optulea și al nouălea motiv).

Cu privire la al optulea motiv

— Argumentele părților

56 Prin al optulea motiv, al doilea recurent amintește că, în ordonanța atacată, Tribunalul a considerat că acțiunea nu este admisibilă în măsura în care a fost introdusă de KNK, pentru motivul că acesta din urmă nu era vizat individual, în

sensul articolului 230 al patrulea paragraf CE, de Decizia 2002/460. Al doilea recurent consideră că acest criteriu este prea restrictiv atunci când este vorba despre drepturile fundamentale garantate de CEDO. În opinia sa, într-un astfel de context, criteriul admisibilității trebuie aplicat într-un mod mai puțin strict, conform criteriilor de admisibilitate stabilite de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului, pentru a nu împiedica accesul la o cale de atac efectivă.

57 Al doilea recurent consideră că, în cazul în care Curtea ar aprecia în cauza de față că acțiunea KNK este inadmisibilă, în timp ce, în aceleași circumstanțe, Curtea Europeană a Drepturilor Omului ar considera ca fiind admisibilă o acțiune cu care este sesizată, al doilea recurent ar fi lipsit de o cale de atac efectivă la care este îndreptățit, și anume acțiunea prin care solicită să se verifice dacă Regulamentul nr. 2580/2001 și Decizia 2002/460 aduc atingere drepturilor sale fundamentale, astfel cum sunt formulate de CEDO. A refuza o astfel de analiză, în condițiile în care ar exista argumente plauzibile și admisibile în temeiul CEDO, ar constitui o încălcare a articolului 13 din această convenție, în măsura în care celui de al doilea recurent i-ar fi pur și simplu refuzat accesul la căile de atac la care este îndreptățit.

58 Consiliul arată că al doilea recurent nu încearcă să dovedească că Tribunalul nu a aplicat corect dispozițiile Tratatului CE, astfel cum au fost interpretate de jurisprudența comunitară, atunci când a statuat că KNK nu era vizat individual de Decizia 2002/460. În realitate, al doilea recurent solicită Curții să ignore dispozițiile articolului 230 al patrulea paragraf CE, astfel cum au fost interpretate de jurisprudența comunitară, și să rețină în locul acestora dispozițiile prevăzute de CEDO privind calitatea procesuală.

59 În măsura în care acest motiv privește concluzia Tribunalului potrivit căreia al doilea recurent nu era vizat individual, în sensul articolului 230 al patrulea paragraf CE, de Decizia 2002/460, Consiliul apreciază că al doilea recurent nu a invocat argumente noi în recurs și, prin urmare, că această parte a recursului este inadmisibilă. În subsidiar, Consiliul susține că această parte a recursului este nefondată, întrucât Tribunalul a aplicat corect o jurisprudență constantă.

60 În măsura în care acest motiv dezvoltă un argument dedus din CEDO, Consiliul apreciază că acest argument este inadmisibil în stadiul recursului, întrucât nu a făcut obiectul unei dezbateri între părţi în primă instanţă, iar Tribunalul nu s-a pronunţat în privinţa sa. În subsidiar, Consiliul susţine că acest argument este neîntemeiat, întrucât Uniunea Europeană şi Comunitatea conferă drepturilor fundamentale o protecţie echivalentă celei asigurate de CEDO.

— Aprecierea Curţii

61 În ceea ce priveşte admisibilitatea acestui motiv, trebuie amintit că, în virtutea articolului 118 din Regulamentul de procedură al Curţii, articolul 42 alineatul (2) din acelaşi regulament, care interzice, în principiu, invocarea de motive noi pe parcursul procesului, se aplică procedurii în faţa Curţii care are ca obiect un recurs împotriva unei decizii a Tribunalului. În cadrul unui recurs, competenţa Curţii se limitează astfel la analiza aprecierii făcute de Tribunal în privinţa motivelor dezbătute în faţa acestuia (a se vedea hotărârea din 29 aprilie 2004, IPK-München/Comisia, C-199/01 P şi C-200/01 P, Rec., p. I-4627, punctul 52).

62 În cadrul excepţiei de inadmisibilitate, Consiliul a invocat în primă instanţă un motiv întemeiat pe neîndeplinirea de către al doilea recurent a condiţiilor stabilite la articolul 230 al patrulea paragraf CE. În cadrul observaţiilor sale privind această excepţie de inadmisibilitate, al doilea recurent a răspuns că această normă trebuie interpretată astfel încât să ducă la concluzia că îndeplinea aceste condiţii. În acest context, al doilea recurent a arătat, între altele, că este necesar să existe o cale de atac efectivă în cazul unui act provenind de la instituţiile comunitare, care încalcă drepturi fundamentale şi dreptul comunitar. Prin ordonanţa atacată, Tribunalul a respins argumentele celui de al doilea recurent, fără să se pronunţe însă asupra faptului că acţiunea cu care a fost sesizat priveşte apărarea drepturilor fundamentale ale acestuia din urmă.

63 Trebuie să se constate că interpretarea articolului 230 al patrulea paragraf CE și aplicarea sa în cazul situației celui de al doilea recurent au fost dezbătute în fața Tribunalului în cursul procedurii în primă instanță. Prin acest motiv se contestă în mod detaliat interpretarea și aplicarea de către Tribunal a acestei norme în ceea ce îl privește pe cel de al doilea recurent. Rezultă că acest motiv nu este unul nou, a cărui invocare în stadiul recursului este interzisă la articolul 42 alineatul (2) și la articolul 118 din Regulamentul de procedură al Curții.

64 În cadrul unui motiv care este admisibil, recurentul are, în principiu, posibilitatea de a formula cum crede de cuviință argumentele în susținerea acestuia, fie bazându-se pe argumente care au fost deja folosite în fața Tribunalului, fie invocând altele noi, în special în raport cu luările de poziție ale Tribunalului. Altfel, procedura recursului ar fi lipsită de o parte din sensul său (a se vedea în acest sens hotărârea Storck/OAPI, citată anterior, punctul 48 și jurisprudența citată).

65 Rezultă că al doilea recurent nu trebuie să susțină prezentul motiv de recurs doar prin argumente noi privind interpretarea de către jurisprudența comunitară a articolului 230 al patrulea paragraf CE. Argumentul Consiliului în acest sens este neîntemeiat și trebuie respins.

66 În ceea ce privește admisibilitatea argumentelor întemeiate pe CEDO, din coroborarea dispozițiilor articolului 58 din Statutul Curții de Justiție cu cele ale articolului 113 alineatul (2) din Regulamentul de procedură al Curții rezultă că, în cadrul unui recurs, recurentul poate invoca orice argument pertinent, cu condiția doar ca recursul să nu modifice obiectul litigiului dedus judecății Tribunalului. Contrar celor afirmate de Consiliu, nu există nicio obligație ca fiecare argument invocat în recurs să fi făcut în prealabil obiectul unei discuții în primă instanță. O restricție în acest sens nu poate fi acceptată, întrucât ea ar lipsi procedura recursului de o parte importantă din sensul său.

67 Dat fiind că este evident că prezentul motiv nu modifică obiectul litigiului dedus judecății Tribunalului, argumentul Consiliului privind inadmisibilitatea acestui motiv în măsura în care se referă la CEDO este neîntemeiat și trebuie respins.

68 Rezultă că prezentul motiv este admisibil în întregime.

69 În privința fondului, al doilea recurent arată că este vizat de Deciziile 2002/334 și 2002/460 în special în măsura în care KNK reprezintă o platformă reprezentativă pentru PKK și pentru orice altă organizație care se consideră succesoare a acestuia.

70 Jurisprudența este constantă în sensul că un astfel de raport nu este suficient pentru a stabili că o entitate este vizată individual în sensul articolului 230 al patrulea paragraf CE. Într-adevăr, o asociație care reprezintă o categorie de persoane fizice sau juridice nu poate fi considerată ca fiind vizată individual, în sensul dispoziției respective, de un act care afectează interesele generale ale acestei categorii (a se vedea în acest sens hotărârea Fédération nationale de la boucherie en gros et du commerce en gros des viandes și alții/Consiliul, citată anterior, Rec., p. 960, și ordonanța din 5 noiembrie 1986, UFADE/Consiliul și Comisia, 117/86, Rec., p. 3255, punctul 12).

71 De altfel, al doilea recurent arată că, în aplicarea Deciziilor 2002/334 și 2002/460, există riscul ca fondurile KNK să fie înghețate dacă tratează cu PKK.

72 Potrivit unei jurisprudențe constante, o persoană fizică sau juridică nu poate pretinde că este vizată individual de un act cu aplicabilitate generală decât dacă este afectată din cauza unor calități care îi sunt specifice sau din cauza unei situații de fapt care o individualizează în raport cu orice altă persoană (a se vedea în acest sens hotărârea Plaumann/Comisia, citată anterior, Rec., p. 223, și hotărârea din 25 iulie 2002, Unión de Pequeños Agricultores/Consiliul, C-50/00 P, Rec., p. I-6677, punctul 36).

73 Or, riscul ca fondurile KNK să fie înghețate există în virtutea unei interdicții definite în mod obiectiv care se aplică în același fel tuturor subiecților de drept comunitar. În aceste circumstanțe, KNK nu poate pretinde că este vizat individual de Deciziile 2002/334 și 2002/460, în sensul articolului 230 al patrulea paragraf CE.

74 Concluzionând, în special la punctele 45, 46, 51 și 52 din ordonanța atacată, că, în speță, KNK nu era vizat individual în sensul articolului 230 al patrulea paragraf CE, Tribunalul a aplicat corect această dispoziție, astfel cum a fost interpretată de jurisprudență.

75 Al doilea recurent argumentează totuși că o astfel de interpretare a articolului 230 al patrulea paragraf CE determină o condiție de admisibilitate atât de restrictivă încât intră în contradicție cu CEDO.

76 Drepturile fundamentale sunt parte integrantă a principiilor generale de drept a căror respectare este asigurată de către Curte. În acest scop, Curtea se inspiră din tradițiile constituționale comune ale statelor membre, precum și din indicațiile oferite de instrumentele internaționale privind protecția drepturilor omului cu privire la care statele membre au colaborat sau la care au aderat. În acest sens, CEDO are o semnificație specială (a se vedea în special hotărârea din 12 iunie 2003, Schmidberger, C-112/00, Rec., p. I-5659, punctul 71, și hotărârea din 27 iunie 2006, Parlamentul European/Consiliul, C-540/03, Rec., p. I-5769, punctul 35).

77 De altfel, articolul 6 alineatul (2) UE prevede:

„Uniunea respectă drepturile fundamentale, astfel cum sunt acestea garantate de [CEDO], precum şi astfel cum rezultă acestea din tradiţiile constituţionale comune ale statelor membre, ca principii generale ale dreptului comunitar."

78 În acest cadru trebuie examinat prezentul argument.

79 Conform articolului 34 din CEDO, Curtea Europeană a Drepturilor Omului poate fi sesizată printr-o cerere de către orice persoană fizică, orice organizaţie neguvernamentală sau orice grup de particulari care se pretinde victimă a unei încălcări de către una dintre înaltele părţi contractante a drepturilor recunoscute în CEDO.

80 Conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, articolul 34 din CEDO impune ca regulă generală ca, pentru a fi considerat victimă în sensul acestui articol, un reclamant să pretindă că este afectat de o încălcare a CEDO care a avut loc deja (a se vedea Curtea Europeană a Drepturilor Omului, hotărârea Klass şi alţii împotriva Germaniei din 6 septembrie 1978, seria A, nr. 28, § 33). Doar în circumstanţe cu totul excepţionale riscul unei încălcări viitoare îi poate totuşi conferi unui reclamant calitatea de victimă a unei încălcări a CEDO (a se vedea Comisia Europeană a Drepturilor Omului, decizia Noël Narvii Tauira şi alţii împotriva Franţei din 4 decembrie 1995, cererea nr. 28204/95, *Décisions et rapports (DR)*, 83-A, p. 112, 130). Din jurisprudenţa Curţii Europene a Drepturilor Omului reiese însă că persoanele care pretind a avea o legătură cu o entitate care figurează pe lista anexată Poziţiei comune 2001/931, dar care nu figurează ele însele pe listă, nu au calitatea de victime ale unei încălcări a CEDO în sensul articolului 34 din aceasta şi că, prin urmare, cererile lor sunt inadmisibile (a se vedea Curtea Europeană a Drepturilor Omului, decizia Segi şi alţii şi Gestoras Pro-Amnistia şi alţii împotriva a 15 state ale Uniunii Europene din 23 mai 2002, cererile nr. 6422/02 şi nr. 9916/02, *Recueil des arrêts et décisions*, 2002-V).

81 Or, situația KNK este comparabilă cu aceea a persoanelor având o legătură cu entitățile Segi și Gestoras Pro-Amnistia menționate anterior. Într-adevăr, KNK nu figurează pe lista în litigiu și nu este supus, așadar, măsurilor restrictive prevăzute de Regulamentul nr. 2580/2001.

82 În aceste condiții, jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului în starea sa actuală pare să indice că gruparea KNK nu ar putea dovedi că are calitatea de victimă în sensul articolului 34 din CEDO și, prin urmare, nu ar avea deschis dreptul la acțiune în fața acestei instanțe.

83 În consecință, în circumstanțele prezentei cauze, nu s-a demonstrat nicio contradicție între CEDO și articolul 230 al patrulea paragraf CE.

84 Prin urmare, prezentul motiv trebuie respins ca neîntemeiat.

Cu privire la al nouălea motiv

— Argumentele părților

85 Al doilea recurent arată că punctul 49 din ordonanța atacată este viciat de o eroare, în măsura în care este bazat pe ipoteza că PKK a încetat să existe, prejudecând astfel o chestiune de fond în scopul respingerii unui argument privind admisibilitatea acțiunii.

86 Consiliul arată că Tribunalul nu s-a pronunțat cu privire la realitatea existenței PKK. Pentru a determina dacă PKK putea să se prevaleze de faptul că unul sau mai mulți dintre membrii săi ar avea dreptul de a introduce o acțiune în anulare împotriva deciziei atacate, Tribunalul a constatat doar că, pretinzând că PKK nu mai există, al doilea recurent a recunoscut cel puțin că PKK nu mai este membru al KNK.

— Aprecierea Curții

87 Reiese de la punctele 69-82 din prezenta hotărâre că organizația KNK nu este nici vizată individual de Deciziile 2002/334 și 2002/460 în sensul articolului 230 al patrulea paragraf CE, nici victimă în sensul articolului 34 din CEDO, și aceasta indiferent dacă PKK există efectiv sau nu. În aceste condiții, faptul că Tribunalul ar fi afirmat în mod eronat inexistența PKK nu ar putea conduce în niciun caz la anularea ordonanței atacate în ceea ce îl privește pe al doilea recurent.

88 Prin urmare, prezentul motiv este inoperant.

89 Rezultă că recursul celui de al doilea recurent este nefondat și trebuie respins.

90 Întrucât al doilea recurent a căzut în pretenții, se impune obligarea acestuia la plata cheltuielilor de judecată, în conformitate cu articolul 69 alineatul (2) și cu articolul 122 din Regulamentul de procedură al Curții.

Cu privire la acțiunea în fața Tribunalului

91 Conform articolului 61 primul paragraf a doua teză din Statutul Curții de Justiție, aceasta din urmă poate, în cazul anulării hotărârii Tribunalului, să pronunțe hotărârea definitivă privind litigiul în cazul în care acesta se află în stare de judecată. Acesta este cazul litigiului dintre primul recurent și Consiliu în ceea ce privește admisibilitatea acțiunii.

92 Consiliul invocă două motive în susținerea cererii sale de declarare a inadmisibilității acțiunii primului recurent. Pe de o parte, în măsura în care vizează Decizia 2002/334, această acțiune ar fi fost introdusă în afara termenului. Pe de altă parte, PKK nu ar avea calitate procesuală activă pentru că nu ar mai exista.

Cu privire la primul motiv

Argumentele părților

93 În opinia Consiliului, data limită pentru introducerea unei acțiuni împotriva Deciziei 2002/334 a fost 29 iulie 2002. Originalul cererii introductive ar fi fost depus la grefa Tribunalului la 31 iulie 2002. Prin urmare, în măsura în care se referă la această decizie, acțiunea ar fi fost introdusă în afara termenului.

94 Comisia, intervenientă în primă instanță, a susținut acest raționament al Consiliului și a adăugat că inadmisibilitatea acțiunii introduse împotriva Deciziei 2002/334 o determină și pe cea a acțiunii introduse împotriva Deciziei 2002/460, aceasta din urmă nefiind decât o decizie de confirmare a celei dintâi.

95 Primul recurent răspunde că reprezentanții săi sunt convinși că au depus la grefa Tribunalului originalul cererii introductive, însoțit de cinci copii, la 24 iulie 2002, chiar dacă au mai depus un original care l-a înlocuit pe primul la 31 iulie 2002. În aceste condiții și în măsura în care sunt în joc drepturi fundamentale, a-l împiedica pe primul recurent să încerce să obțină anularea Deciziei 2002/334 ar însemna să se dea dovadă de un formalism necorespunzător.

96 În orice caz, potrivit primului recurent, Decizia 2002/460 constituie o decizie autonomă care a fost contestată în termen.

Aprecierea Curții

97 Decizia 2002/334 a fost adoptată la 2 mai 2002 și publicată în *Jurnalul Oficial al Comunităților Europene* din 3 mai 2002. În afara termenului de două luni pentru a formula o acțiune în anulare prevăzut de articolul 230 al cincilea paragraf CE, mai trebuie luat în considerare un termen de paisprezece zile calculat de la data publicării actului atacat, în temeiul articolului 102 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Tribunalului, precum și faptul că aceste termene se prelungesc pentru considerente de distanță, în mod invariabil, cu zece zile, în temeiul articolului 102 alineatul (2) din același regulament. Ultima zi a termenului stabilit conform acestor norme corespunde datei de 27 iulie 2002. Această zi fiind sâmbătă, termenul pentru introducerea acțiunii a fost prelungit până la sfârșitul zilei de luni 29 iulie 2002, în conformitate cu articolul 101 alineatul (2) primul paragraf din respectivul regulament.

98 Articolul 43 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Tribunalului cere să fie depus originalul oricărui act de procedură.

99 Din dosarul Tribunalului rezultă că la 24 iulie 2002 au fost depuse la grefa Tribunalului doar copii, nu și originalul. Chiar dacă primul recurent afirmă că reprezentanții săi au depus originalul cererii introductive împreună cu copiile depuse la această dată, nu prezintă nicio dovadă în acest sens. Mai mult, textul originalului depus la 31 iulie 2002 prezintă diferențe față de copiile depuse la 24 iulie 2002. Trebuie, așadar, să se constate că originalul cererii introductive nu a fost depus la grefa Tribunalului decât la 31 iulie 2002, astfel cum atestă ștampila aplicată de grefă.

100 Dat fiind că originalul cererii introductive nu a fost depus la grefa Tribunalului în termenul stabilit, acțiunea primului recurent, în măsura în care este îndreptată împotriva Deciziei 2002/334, este inadmisibilă.

101 Această concluzie nu este afectată de împrejurarea, invocată de primul recurent, că sunt în joc drepturi fundamentale. Într-adevăr, regulile privind termenele pentru introducerea acțiunilor sunt de ordine publică și trebuie aplicate de către instanță astfel încât să se asigure securitatea juridică, precum și egalitatea justițiabililor în fața legii.

102 În schimb, este cert că primul recurent a contestat Decizia 2002/460 în termenul stabilit.

103 Astfel cum în mod întemeiat a reținut Tribunalul la punctul 44 din ordonanța atacată, această decizie reprezintă o decizie nouă în raport cu Decizia 2002/334. Într-adevăr, conform articolului 2 alineatul (3) din Regulamentul nr. 2580/2001 și articolului 1 alineatul (6) din Poziția comună 2001/931, fiecare decizie care revizuiește lista în litigiu rezultă dintr-o reexaminare, de către Consiliu, a situației persoanelor, grupurilor și entităților avute în vedere.

104 Rezultă că Decizia 2002/460 nu reprezintă o simplă confirmare a Deciziei 2002/334 şi că inadmisibilitatea acţiunii, în măsura în care este îndreptată împotriva Deciziei 2002/334, nu îl împiedică pe primul recurent să atace Decizia 2002/460.

Cu privire la al doilea motiv

Argumentele părţilor

105 Consiliul arată că PKK nu are calitatea de a introduce o acţiune în anulare pentru că, potrivit chiar declaraţiilor primului recurent, PKK a fost dizolvat. Inexistenţa sa ar fi ilustrată de faptul că nu are hârtie cu antet. Într-adevăr, mandatul dat avocaţilor pentru a-l reprezenta ar fi întocmit pe o foaie de hârtie obişnuită purtând semnătura domnului Osman Ocalan.

106 Primul recurent susţine, pe de o parte, că nu a afirmat că PKK a fost dizolvat şi, pe de altă parte, că PKK păstrează cel puţin o capacitate juridică reziduală suficientă pentru a contesta înscrierea sa pe lista în litigiu.

Aprecierea Curţii

107 Astfel cum s-a constatat la punctele 38-52 din prezenta hotărâre, elementele de probă disponibile tind să indice că PKK nu a fost dizolvat cu ocazia congresului său din 4-10 aprilie 2002. Într-adevăr, din analiza acestor elemente de probă reiese că PKK a continuat să funcţioneze după acest congres, probabil într-o formă reorganizată şi sub alte nume.

108 Chiar dacă sfera activităților PKK după 4 aprilie 2002 nu poate fi delimitată cu absolută precizie în lumina respectivelor elemente, este sigur, în orice caz, că PKK continuă să aibă o existență suficientă pentru a contesta includerea sa pe lista în litigiu.

109 Într-adevăr, Comunitatea Europeană este o comunitate de drept în care actele instituțiilor sale sunt supuse controlului conformității cu Tratatul CE și cu principiile generale de drept din care fac parte drepturile fundamentale. Prin urmare, particularii trebuie să poată beneficia de o protecție jurisdicțională efectivă a drepturilor care le sunt recunoscute de ordinea juridică comunitară, dreptul la o astfel de protecție făcând parte din principiile generale de drept care decurg din tradițiile constituționale comune ale statelor membre. Acest drept a fost consacrat de asemenea la articolele 6 și 13 din CEDO (a se vedea hotărârea Unión de Pequeños Agricultores/Consiliul, citată anterior, punctele 38 și 39).

110 Efectivitatea acestei protecții jurisdicționale este cu atât mai importantă cu cât măsurile restrictive prevăzute de Regulamentul nr. 2580/2001 determină consecințe grave. În afară de faptul că sunt interzise orice operațiune financiară și orice serviciu financiar în beneficiul unei persoane, al unui grup sau al unei entități vizate de acest regulament, și reputația și acțiunea politică a acestora sunt lezate de faptul că sunt calificate drept teroriste.

111 În conformitate cu articolul 2 alineatul (3) din Regulamentul nr. 2580/2001, coroborat cu articolul 1 alineatele (4)-(6) din Poziția comună 2001/931, o persoană, un grup sau o entitate nu poate fi inclusă în lista în litigiu decât dacă există anumite elemente probante și cu condiția identificării precise a persoanelor, grupurilor sau entităților vizate. În plus, se precizează că numele unei persoane, al unui grup sau al unei entități nu poate fi menținut în respectiva listă decât dacă are loc o revizuire periodică a situației sale de către Consiliu. Toate aceste elemente trebuie să poată fi controlate de către un judecător.

112 Rezultă că, dacă prin Decizia 2002/460 legiuitorul comunitar a considerat că PKK continuă să aibă o existenţă suficientă pentru a face obiectul măsurilor restrictive prevăzute de Regulamentul nr. 2580/2001, trebuie acceptat, din motive de coerenţă şi de dreptate, că această entitate continuă să aibă o existenţă suficientă pentru a contesta această măsură. Orice altă concluzie ar avea drept rezultat ca o organizaţie să poată fi inclusă în lista în litigiu fără a putea introduce o acţiune împotriva acestei includeri.

113 Pentru a se putea introduce o acţiune în numele unei astfel de organizaţii, trebuie să se demonstreze că organizaţia respectivă are cu adevărat intenţia să introducă acţiunea şi că avocaţii care pretind că o reprezintă au fost într-adevăr mandataţi în acest scop.

114 Dispoziţiile Statutului Curţii de Justiţie, în special articolul 21 din acesta, cele ale Regulamentului de procedură al Curţii, în special articolul 38 din acesta, precum şi cele ale Regulamentului de procedură al Tribunalului, în special articolul 44 din acesta, nu au fost concepute având în vedere posibilitatea introducerii unor acţiuni de către organizaţii care nu au personalitate juridică, precum PKK. În această situaţie excepţională, normele procedurale care reglementează admisibilitatea unei acţiuni în anulare trebuie aplicate adaptându-le, în măsura necesară, la circumstanţele cauzei. Astfel cum în mod întemeiat a afirmat Tribunalul la punctul 28 din ordonanţa atacată, este vorba de a evita un formalism excesiv care ar duce la negarea oricărei posibilităţi de a introduce o acţiune în anulare, chiar dacă entitatea respectivă a făcut obiectul unor măsuri restrictive comunitare.

115 Rezultă că domnul Osman Ocalan este îndreptăţit să demonstreze prin orice mijloc de probă că acţionează în mod valabil în numele PKK, al cărui reprezentant se pretinde.

116 În ceea ce priveşte valabilitatea reprezentării PKK de către domnul Osman Ocalan, se naşte o îndoială ca urmare a faptului că acesta se prezintă, în mandatul dat avocaţilor, drept fost membru al PKK, fără un alt titlu de legitimare pentru reprezentarea acestuia din urmă.

117 Cu toate acestea, în cadrul recursului, primul recurent a prezentat Curții o declarație a domnului Mark Muller, avocat, care tinde să legitimeze respectivul mandat. După cum a fost confirmat de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în hotărârea Abdullah Ocalan împotriva Turciei din 12 mai 2005, cererea nr. 46221/99, *Recueil des arrêts et décisions*, 2005-IV, domnul Mark Muller îl reprezintă în fața Curții Europene a Drepturilor Omului pe domnul Abdullah Ocalan, care era liderul PKK și care este încarcerat în Turcia din 1999. Domnul Mark Muller declară că, atunci când l-a vizitat pe domnul Abdullah Ocalan în închisoare, acesta l-a însărcinat să conteste proscrierea PKK în Europa. Domnul Mark Muller mai declară că mai mulți alți înalți reprezentanți ai PKK și ai succesorului acestuia, KADEK, l-au însărcinat să continue procedura inițiată prin introducerea acțiunii în fața Tribunalului.

118 De altfel, domnul Mark Muller declară că, atunci când a semnat mandatul dat avocaților pentru introducerea acțiunii, domnul Osman Ocalan era un înalt reprezentant atât al PKK, cât și al KADEK.

119 Aceste declarații, făcute de un membru al baroului unuia dintre statele membre, care este supus, în această calitate, unui cod de deontologie profesională, sunt suficiente, în circumstanțele specifice ale cauzei, pentru a se stabili că domnul Osman Ocalan are calitatea necesară pentru a reprezenta PKK și în special pentru a împuternici avocați să acționeze în numele acestuia.

120 Această constatare nu este infirmată de argumentul Consiliului privind lipsa hârtiei cu antet.

121 Într-adevăr, în cazul unei persoane juridice de drept privat, se obișnuiește ca mandatul dat avocaților săi să fie prezentat pe hârtie cu antet, chiar dacă acest lucru nu este impus de dispozițiile referitoare la procedura în fața Curții sau a Tribunalului. Totuși, în cazul unei organizații care nu este constituită conform normelor juridice aplicabile în mod obișnuit persoanelor juridice, acest element are o valoare probatorie redusă.

122 În aceste condiții, trebuie să se considere că domnul Osman Ocalan este abilitat să reprezinte PKK și să împuternicească avocați în acest scop.

123 Rezultă că acțiunea primului recurent este admisibilă în măsura în care este îndreptată împotriva Deciziei 2002/460. Prin urmare, cauza trebuie trimisă spre rejudecare Tribunalului pentru ca acesta să se pronunțe asupra fondului.

124 Întrucât cauza este trimisă Tribunalului pentru continuarea procedurii în ceea ce îl privește pe primul recurent, se impune amânarea pronunțării cu privire la cheltuielile de judecată în privința acestuia.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera întâi) declară și hotărăște:

1) **Anulează ordonanța Tribunalului de Primă Instanță al Comunităților Europene din 15 februarie 2005, PKK și KNK/Consiliul (T-229/02) în măsura în care aceasta respinge acțiunea domnului Osman Ocalan, în numele Kurdistan Worker's Party (PKK).**

2) **Respinge recursul în ceea ce privește celelalte capete de cerere.**

3) **Obligă pe domnul Serif Vanly, în numele Kurdistan National Congress (KNK), la plata cheltuielilor de judecată aferente recursului introdus de acesta.**

4) Respinge ca inadmisibilă acțiunea domnului Osman Ocalan, în numele PKK, în măsura în care aceasta este îndreptată împotriva Deciziei 2002/334/CE a Consiliului din 2 mai 2002 de punere în aplicare a articolului 2 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 2580/2001 privind măsuri restrictive specifice îndreptate împotriva anumitor persoane și entități în vederea combaterii terorismului și de abrogare a Deciziei 2001/927/CE.

5) Acțiunea domnului Osman Ocalan, în numele PKK, este admisibilă în măsura în care aceasta este îndreptată împotriva Deciziei 2002/460/CE a Consiliului din 17 iunie 2002 de punere în aplicare a articolului 2 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 2580/2001 privind măsuri restrictive specifice îndreptate împotriva anumitor persoane și entități în vederea combaterii terorismului și de abrogare a Deciziei 2002/334/CE. Cauza este trimisă Tribunalului de Primă Instanță al Comunităților Europene pentru ca acesta să se pronunțe asupra fondului.

6) Cererea privind cheltuielile de judecată formulată de domnul Osman Ocalan în numele PKK se va soluționa odată cu fondul.

Semnături